

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Drei Vorlesungen in Rom - Cod. Ettenheim-Münster 196

Lugo, Juan

[S.l.], 1632-1633

Sectio II.

[urn:nbn:de:bsz:31-116360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-116360)

et nominatur contra a Theologis antiquioribus.

SECTIO II

Tertur iudicium de propriis Sententijs.

Idem fundata potissima utriusq[ue] partis, quae procul dubio probant quantum rat e[st] ut utriq[ue] parti aliquo[rum] dandum sit, quare ego rem ita componerem ut actus ipse antecedentes ad privationem habeat aliquam malitiam quam potius appellare implicitam, virtuales, seu rationales; compleat[ur] vero in ratione malitia factis et explicita per privationem subsequente[m] h[ab]itudo[n]is debita, quae eius merito explicatur et nominatur a Theologis malitia factis nomine privationis.

Ut utramq[ue] partem explicemus et probemus suggerendum est ex Metaphysica ex sol. Thoma supra q. 35 q. art. 5. bonum transcendens nihil aliud e[st] quam integritatem seu complementum alicuius rei, id e[st] e. de Causa et bonum transcendens dicitur, quia ad id quod solubet esse nihil e[st] defectus, nempe licet materia prima, ut sit ens completum desit aliquod, ut tunc sit materia nihil si desit, et deo e[st] bona materia, si de alijs. hinc fit nullum potest dari ens positivum ita malum ut non sit bonum, nam licet si vera ei desit, non tamen quod sit defectus illi, sed in ea entitate integrum e[st] et completum, et per consequens bonum. contingit e[st] aliquid e[st] bonum et tamen simul e[st] malum, quatenus defectus illi aliquid. sic materia dicitur bona materia, et tamen materia imperfecta, quia non habet affectionem et actualitatem formam substantialis. item quia e[st] bonus puer deo imperfectus, hoc quia desunt illi vires et magnitudo h[ab]itudo[n]is. quodlibet ergo ens comparatum in seipso e[st] bonum, comparatum vero cum alijs melioribus dicitur imperfectum vel malum quatenus caret affectionibus quae in illis reperiantur. sic dicimus ranam e[st] bonam ranam, sed imperfectam etiam; item canem brutum e[st] bonum, imperfectum, quia non habet affectiones quae sunt h[ab]itudo[n]is rationales; item aram rationalem e[st] perfectam aram, sed imperfectam, quia non e[st] completa sicut substantia Angelica. de nigra creaturam e[st] perfectam creaturam, sed imperfectam, quia caret affectione, quam extra substantiam e[st] ens. nam virtutem in ipso deo, quo in quo plus participat de affectione dei, eo plus participat de bonitate, et perfectione simpliciter, et quo minus participat e[st] ensitatem minus etiam participat de bonitate et perfectione, eo minus imperfectus e[st] et minus.

Hinc inferitur bonitatem transcendentalem e[st] aliquid deo pertinentium, et e[st] habere in se quicquid requiritur ad tale e[st], et quantum ad aliquid aliud, per negationem nihil illi desit, hoc tamen in rigore non videtur e[st] negatio, quia est negatio negationis, nam ipsum peccatum e[st] negatio ut deo desit e[st] negatio negationis, quae in rigore e[st] aliquid pertinentium; malum vero si formaliter e[st] in actu deo accipietur sicut completum per negationem,

malum e[st].

malum e. cui aliquid deest ad se tale in statu affecto, v. g. malus equus cui deest aliquid qd reperitur in equis perfectis, mala substantia cui deest aliquid qd reperitur in substantiis perfectis, malum denigens cui deest aliquid qd reperitur in ente affecto. dixi qd si formaliter e in actu & do sumatur, nam si turnatur radicaliter certum e consistere ad aequa in ipsa entitate positiva, qd sicut vnus formaliter vnus dicit negationem pluralitatis per quam completur formaliter in rade vnus, vnus veru radicaliter e entitas ipsa positiva in qua tantum datur illa negatio pluralitatis, ita vnus affectio formaliter vnus dicit carentiam perfectionis, radicaliter vero e ipsa entitas talis in qua tantum datur illa carentia perfectionis, e qua entitas e vnus affectio radicalis e positiva, v. g. creatura qd h't perfectionem Dei, qd e creatura, e vero accidens h't perfectionem substantie qd e accidens, differentia e creatura e accidens h't vero aliquid positivum, qd e necessario requiritur talis negatio in ordine ad quam exprimitur vnus affectio radicalis, e per quam negationem completur formaliter in rade vnus affectio formaliter e explicite.

Hoc ergo proposito facile iam p'ter declaratur in actio. nam in actu malo seu in peccato commotionis vtraque malitia reperitur scilicet formalis e radicalis, actus e. dicitur Dei v. g. sicut e eius e chara boni bonitate intranscendentali, quatenus h't quicquid requiritur ad actum dicitur Dei, vnus h't e vnus affectio in rade dicitur Dei, ut si e. e perfectissimus vnus cum nulla reperitur affectio in ordi Dei qua h't ut in illo actu, sed tunc e effectus vnus affectio qd caret perfectione quam h't alij affectus, hoc qd carentia in actu dicitur denominat illam vnus affectum formaliter, v. g. h't habentem illam perfectionem, radicaliter vero vnus affectus denominatur a nemine entitate positiva, qua e radix necessario inferens talem carentiam perfectionis, qua vnus affectio positiva h't explicari nisi in ordine ad vnus perfectionem negativam seu ad negationem qua ex illa dignitate positiva oritur.

Malum a. morale. dicitur supra malum vt in peccato carentia illa perfectionis sit carentia perfectionis debita, id e, quam ex debito morali spectatur operans procurare, nam licet actus e imperantia comparatus cum actu charitatis sit vnus affectus, quatenus tunc caret maxime illa perfectione quam h't actus charitatis, h't e malum morale, qd h't carentia perfectione debita, actus vero dicitur Dei h't malitiam moralem radicalem positivam e formale negativam, qd affert secum semper carentiam perfectionis debite ex debito morali, qua carentia appellatur peccatum non malitia morale. in quo sensu S. Thomas & ceteri Theologi dicunt malitiam moralem e carentia perfectionis debita, loquuntur e de actu malo formaliter h't radicaliter, vnus affectus a. moralis latius qd quam malitia moralis, qd poterit etiam fortasse reperiri sine culpa, vt cum quis non habet comedere e h't ex motu peccati tentat recusat, perfectionem actum h't quam si consideret, si vero comedere illa voluntas h't e.

est culpa si non careret perfectione debita, est tamen imperfecta moraliter, quia careret maiore perfectione morali quam potest habere alia voluntas opposita tunc possibilis.

Aliqui recentiores multum contendunt quod actus per se non est positivus, sed non solum malitiam radicalem, sed etiam formalem in completam, per privationem vero habet eam completam. sed quoad hoc est questio parvi momenti et mere de vocibus. nam si ipsi vocant malitiam formalem in completam nos vocamus radicalem seu implicitam, si licet sit malitia formalis prout formalis opponitur contra malitiam obiectivam, non est tamen formalis prout opponitur contra radicalem, siquidem ipsa est radix malitiae quae est in privatione consequente. Et nomen mali formalis applicari solet ad significationem carentiam bonitatis, nomen unitatis formaliter solet applicari ad negationem pluralitatis. hoc tamen, ut dixi, est quod determinatum de vocibus et quibus non est contendendum.

Hinc obiter infero quod verum est id quod contra dicitur solent a multis per am peccatum non esse peccatum sed imperium, de qua questione videri possunt Albertus in parte prima tract. 2. et mag. 9. 14. memb. 1. Hieronymus de sensu lib. 2. tract. 26. 9. 2. idem arguitur. secundum in dicit. 9. 9. part. 1. ex dictis a. fructu conciliari possunt qui affirmant et qui negant, nam peccatum peccandi et peccatum elidendi actum carentem perfectione debita, quod quidem actus secundum entitatem positivam quam habet exigit aliquam partem positivam a qua fit, et per consequens secundum malitiam radicalem positivam quam habet exigit partem positivam a qua fit, quod vero actus secundum malitiam formalem et explicitam videtur carentiam perfectionis, quae carentia non proceditur positivus, ex hac parte non exigit partem positivam sed potius negationem peccati, hoc est, partem infirmam et debilem, peccatum a. infirma non solum videtur positivum potius sed etiam carentiam virtutis et virtutum, sicut peccatum claudicandi non solum dicitur peccatum progressivum, sed etiam carentiam virtutis ad firmam et rectam ambulandum. sic etiam peccatum ad peccandum non solum dicitur positivum sed etiam aliquod negativum quatenus videtur carentiam robustioris peccati, si est. hoc potest ad eum esse oia bona si ne peccato non peccaret, quando a. peccat. deo dicitur Theologi coviter creaturam in tantum peccato Dei bonitatem, deo dicitur. si est quod potest deficiere. ceterum radicaliter negari non potest quia tota illa imperia et infirmitas est aliquod positivum scilicet factus entitas creaturae, ex qua oriuntur illa negationes maioris virtutis et virtutis ad operandum semper esse oportet, quod tamen infirmitas positivae explicari non potest nisi in ordine ad illas negationes.

Hinc etiam colligitur quomodo conciliatur locus 1. Thoma 2. 2. 8. qui aliquando legitur dicitur de peccato et de malo morali tangente

de

de negaoe, & privaoe, aliquando tñ iniquam de aliquo potius d real,
 quod non loquatur potissimum Hieronymus in cap. 2 Michae ubi cas, qui
 ducant peccatum seu malitiam peccati e p in hñ, tacite reprobat tan-
 quam n tam proprie quam rhetorica e acti fieri locutus. postmodò
 utaq loca illigentur de malitia radi ali e fundati, quae quidem e iustitia,
 ut diximus, proinde vero de malitia foali e ultima qua e negat ipsa sex
 carepta iustitiam, qua n solum importatur ut aliquid consequens ad
 malitiam sed ut completens seu continens ipsam malitiam in raõe.
 malitia, nam impletum ut impletum foaliter e carnis perfectione
 e copulatur foaliter per ipsam carentiam, ita malum ut malum
 foaliter constituitur per carentiam bonitatis debita modo explicata.

Restat iam nunc explicare quomodo hac carentia iustitiae
 tioris iustitiae rectitudinis, cum actus dñi Dei n potit nec debeat habere
 talem rectitudinem. Et ex dictis facti declaratur, diximus. e. hanc n ce
 privationem dicitur e proprie respectu ipsius actus sed respectu potit, e bñ, in
 uationem minus proprie respectu actus, neut talia minus proprie dicitur
 e actus e iustitiae dicitur tñ e si carentia perfectione aliqua qua reperitur
 in alijs iustitiae contentis vel eodem ipse dicitur. dicitur a privatio minus
 proprie, qñ n respondit ut in talia v. g. potit realis ad unum, reperitur
 tñ aliqua potit impropria seu raõe nra, quatenus in talia reperitur raõe
 eoris aialis, quae prout per intellectum fit eoris e quatenus fit aptitudinem
 ad ois differentias inferiorum, e per consequens fit aptitudinem ad ois eorem
 perfectiones e huc talia n coniectur hanc aptitudinem, sicut nec coniectur illi
 universalitas quam gñat fit per intellectum, coniectur tñ illi universalitas
 qua prout e in illa fit eam aptitudinem, a tñ vero verum e dicere, aliquis
 talia huc n prout e hanc talia reperitur tñ seu in illa habere apti-
 tudinem ad visum. quare comparare carentiam visum quam talia fit e parte
 rei e tñ ad visum quam aliquis talia fit per intellectum fit aliquomodo
 illa carentia appetiti gratia minus proprie, ita carentia rectitudinis quam
 fit eoris Dei fit dicitur aliquomodo prout, in raõe eoris actus voluntatis
 tendentis circa Deum prout e prout ab amore eoris e capax illi rectitudo
 nis qua caret eoris Dei, cum tñ in dicitur fit illa raõe eoris, quae huc n prout
 in dicitur specificative tñ fit eam aptitudinem ad rectitudinem, cuius carentia
 datur in dicitur Dei.

Quod ergo dicitur malitiam consistere in carentia recti-
 tudinis debita illud debetum principaliter intelligitur respectu potit voluntatis,
 qua debetio morali tenetur huc e nunc ad eam rectitudinem, minus vero
 proprie fit eam illi respectu actus dñi Dei cui secundum aliquis rei
 debetur ea rectitudo, hoc e, n secundum differentiam dñi Dei,
 sed secundum raõe eoris actus voluntatis e qui tenetur circa rem,
 huc e.

